

กิจการเหมืองแร่ที่ผูกกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจภาคใต้ประเทศไทย

พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๗๔

นางสาวพรณี อวนสกุล

003591

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาประวัติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๒

๕15845581

Tin Mining Industry and Economic Change
in Southern Thailand 1868 - 1931

Miss Punnee Auansakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of History

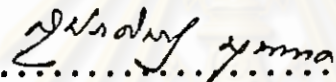
Graduate School

Chulalongkorn University

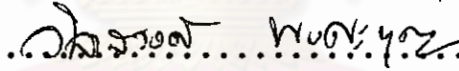
1979

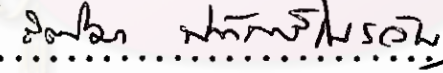
หัวข้อวิทยานิพนธ์ กิจกรรมเหมืองแร่ติดกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจภาคใต้
ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๓๕
โดย นางสาวพรรณี อวนสกุล
แผนกวิชา ประวัติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ จิตีมา พิทักษ์ไพรวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

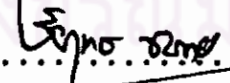
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีฐร์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ วิลาสวงค์ พงศ์บุตร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ จิตีมา พิทักษ์ไพรวรรณ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นัตถพิทย นาคสุภา)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชัยยุทธ ชันตปราบ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กิจการเหมืองแร่ดีบุกกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจภาคใต้
ประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๗๔

ชื่อ นิสิต นางสาวพรณี อวนสกุล

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ฉิตมา พิทักษ์ไพรวรรณ

แผนกวิชา ประวัติศาสตร์

ปีการศึกษา ๒๕๒๑

บทคัดย่อ

การทำเหมืองแร่ดีบุกเป็นอาชีพสำคัญของภาคใต้ นับตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้อุตสาหกรรมเหมืองแร่ยังเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นในกิจการเหมืองแร่ย่อมส่งผลมายังระบบเศรษฐกิจของภาคใต้อยู่ไม่น้อย วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาวิเคราะห์ถึงความเติบโตของกิจการเหมืองแร่ดีบุกในภาคใต้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๗๔ นับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ อันเป็นระยะที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการทำเหมืองแร่ดีบุกมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๔ อันเป็นปีที่ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกโครงการจำกัดดีบุก ความก้าวหน้าของกิจการเหมืองแร่ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจในรูปแบบใด ประสมอุปสรรคปัญหาและมีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด สิ่งเหล่านี้จะได้นำเสนอวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นตัวอย่างของการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกระบวนการพัฒนากิจกรรมภาคอุตสาหกรรมที่มีต่อระบบเศรษฐกิจในภูมิภาค

การศึกษาในบทแรก เป็นการกล่าวถึงสถานะภาพของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในปัจจุบัน เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของดีบุกต่อมวลมนุษย์ และความสำคัญของกิจการเหมืองแร่ในฐานะหน่วยเศรษฐกิจหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของชาติ

สำหรับบทที่สอง เป็นการศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาของกิจการเหมืองแร่ในแง่ของการเปลี่ยนแปลงลักษณะการผลิต การเพิ่มปัจจัยการผลิตและประสิทธิภาพการผลิต โดยศึกษาตามช่วงเวลาของการพัฒนา ได้แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วงแรก ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๕๓ ได้พบว่า กิจการเหมืองแร่มีอัตราการเติบโตช้าเนื่องจากการเพิ่มปัจจัยและประสิทธิภาพของการผลิตยังมีไม่เพียงพอ มีความแตกต่างจากช่วงหลังคือ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๗๔ ที่มีการพัฒนาปัจจัยและประสิทธิภาพของการผลิตมากขึ้น ทำให้อัตราของผลผลิตก็ถูกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังได้เพิ่มการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตของการทำเหมืองแร่ในแต่ละประเภท อันได้แก่ ปัจจัยด้านสัมปทาน ทุน แรงงานและเทคนิคการทำเหมืองแร่ เพื่อแสดงถึงลักษณะการพัฒนาของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ว่ามีความสอดคล้องกับสภาพความเจริญเติบโตของกิจการเหมืองแร่ในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ เพียงใด

ในบทที่ ๓ ศึกษาถึงบทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับกิจการเหมืองแร่ ซึ่งจะเห็นได้ว่า เอกชนชาวต่างชาติ อันได้แก่ ชาวจีนและชาวตะวันตก มีบทบาทสำคัญในการพัฒนากิจการนี้ทั้งในด้านการลงทุน การพัฒนาเทคนิคการผลิตและการเพิ่มปัจจัยด้านแรงงาน รัฐมีบทบาทส่งเสริมเพียงเล็กน้อยในด้านการจัดระเบียบสัมปทานให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อความเรียบร้อยในการทำเหมืองแร่ การที่ชาวต่างชาติเป็นผู้ครอบครองกิจการเหมืองแร่ทั้งหมดโดยปราศจากการเข้าร่วมพัฒนาในกิจการนี้ของชาวไทย มีผลอย่างสำคัญต่อการกระจายผลประโยชน์ของกิจการเหมืองแร่ต่อระบบเศรษฐกิจส่วนรวม อันจะต่อเนื่องไปถึงการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจภาคใต้ด้วย

บทที่ ๔ ได้วิเคราะห์ถึงผลของการขยายตัวในกิจการเหมืองแร่ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจภาคใต้ ในแง่ของการขยายตัวทางการผลิตก่อให้เกิด ลักษณะการผลิตเพื่อส่งออก การขยายตัวทางการค้าและระบบเศรษฐกิจแบบเงินตรา อันเป็นการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแก่ภาคใต้ แต่อย่างไรก็ตาม ใน

ลักษณะสำคัญที่กิจการเหมืองแร่ถูกผูกขาดโดยชาวต่างชาติที่กลายเป็นชนชั้นใหม่ในสังคมภาคใต้ แม้จะเป็นคนกลุ่มน้อยก็ได้รับผลประโยชน์จากกิจการนี้อย่างมาก ซึ่งผลกำไรส่วนใหญ่ถูกส่งออกนอกประเทศ ทำให้ผลประโยชน์จากความเติบโตของกิจการเหมืองแร่มีไถ่กระจายไปสู่ระบบเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างทั่วถึง ลักษณะการผลิตในรูปของสินค้าขั้นปฐมที่ทำให้ขาดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในทางอุตสาหกรรมด้านอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องกับดินบุก การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและก้าวมืองที่มีผลอย่างจำกัดเฉพาะผู้เกี่ยวข้องกับสาขาเศรษฐกิจแบบใหม่ สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่า กิจการเหมืองแร่มีไถ่เป็นสาขาเศรษฐกิจที่นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวมได้ กิจการเหมืองแร่เพียงแต่สร้างความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในแง่ของความเจริญเติบโตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองแร่เท่านั้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้พยายามจะชี้ให้เห็นถึงการไม่กระจายความเจริญของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบใหม่ คือกิจการเหมืองแร่ไปสู่ระบบเศรษฐกิจส่วนรวม ทำให้เกิดลักษณะเศรษฐกิจแบบทวิลักษณ์ (dualistic Economy) ที่มีความแตกต่างทางสังคมและเศรษฐกิจระหว่างส่วนของสังคมที่ได้รับผลของความเจริญแบบใหม่ กับส่วนของสังคมที่ยังคงอยู่ในลักษณะเศรษฐกิจสังคมแบบดั้งเดิม การที่ความเจริญมิได้กระจายให้เท่าเทียมกันในระบบเศรษฐกิจทั้งหมดเช่นนี้ เป็นสาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาสังคมในเขตเมืองและเขตชนบทที่ยังคงเห็นได้อยู่ในปัจจุบัน เมื่อได้ศึกษาย้อนกลับไปถึงอดีตอันเป็นจุดเริ่มต้นของลักษณะปัญหาดังกล่าว โดยนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญมาเป็นตัวอย่างของการศึกษาแล้ว ทำให้ได้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาและทางแก้ไขไถ่บ้างไม่มากก็น้อย.

Thesis Title Tin Mining Industry and Economic Change
 in Southern Thailand 1868 - 1931

Name Miss Punnee Auanskul

Thesis Advisor Associate Professor Titima Phitakpariwan

Department History

Academic Year 1978

ABSTRACT

Tin deposits in southern Thailand have been mined from ancient times and continued up until the present. Looking from the viewpoint of economic development, tin industry constitutes the main basis for economic activities. Consequently, changes that occur in the mining industry often have certain effects on the economic system of the South. This thesis concentrates its study on the growth of tin mining industry in the southern peninsula from 1868 to 1931. The period covers the beginning of King Chulalongkorn's reign when the rapid increase in tin production was strongly felt down to the year Thailand became member of the Tin Restriction Scheme in 1931. The thesis also tries to analyze the impact that the growth of tin mining had on the economic change of the South during that period. Problems and accomplishment created by economic change are thoroughly studied in order to show

the effect of the process of industrial development on the economic system of southern Thailand.

The first chapter studies the general situation of the mining industry at present. The importance of tin to men and the important place of mining industry as a main economic sector to national economy are pointed out.

The second chapter discusses the process of mining development, emphasizing the change of the mode of production. The period of development under discussion is divided into two the first part, between 1868 to 1910, shows that the growth of mining industry was slow owing to the lack of proper means of production and efficiency; the second part, between 1911 to 1931, shows some development in both the means of production and efficiency causing a rapid growth in the industry. Moreover, this chapter adds an analysis on the means of tin production such as concession, capital, labour and mining technique in order to show how these factors contribute to the growth of mining industry in different periods.

The third chapter studies the role of the people involved in the mining industry. It is found that foreigners like the Chinese and the Westerners played a very important role in developing tin mining business. They were people who introduced new investment, mining technique and workers. The government

played a minor supporting role in reviewing the concession rule making it correspond to the existing mining law. Foreign monopoly of mining industry, without the participation of the local people, had a major effect on the benefits of the mining industry, causing mal-distribution of mining income, and effected the whole economic system with a subsequent impact on the economic change of Southern Thailand.

The last chapter analyses the effect of mining expansion on economic change in Southern Thailand. The growth of tin mining industry created export expansion and money economy. The whole process caused economic growth in this region. Since the mining business was totally in the hand of foreigners who constituted a new class of southern society, almost all income and profit gained were sent abroad. Thus, the benefit resulted from the mining industrial growth was not distributed among the whole economic system. Tin production as commodity product for export caused no economic diversity. The change of both economic and political nature was limited to only the people who were directly connected with this new branch of the economy. It is obvious that the mining industry was not a branch of Thai economy that contributed to the total economic development. Economic change created by the tin mining sector was limited to only those economic activities related to tin production.

This thesis tries to point out the failure of proper distribution of benefit resulted from the growth of this new kind of economic activity. Thus, its growth and expansion failed to affect the whole economic system. This led to the emergence of a dualistic economy. Social and economic differences between localities which resulted from this new growth, economic activity which still remained primitive, economic and social units were clearly seen and the unequal distribution of the whole economic and social problems of both urban and rural areas.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างค้ำยั้งของ
 รองศาสตราจารย์ ธิตินา พิทักษ์ไพโรจน์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยนี้ ท่านได้กรุณา
 ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเริ่มจนสำเร็จเรียบร้อย
 รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา เป็นผู้ให้แนวความคิดและข้อเสนอแนะ
 ทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจแก่ผู้เขียน ความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองท่านนี้
 ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ รวมทั้ง ศาสตราจารย์ วิลาศวงศ์
 พงศ์บุณยฤทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ชันหปรางค์ หัวหน้าแผนกครุศึกษา
 คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ช่วยเหลือในการแก้ไขข้อบกพร่อง
 ต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้น

ผู้เขียนขอขอบพระคุณในความไว้วางใจเพื่อค้ำยั้งและคำแนะนำต่าง ๆ
 จากอาจารย์ สุทธิ ประศาสน์เกรียงไกร แห่งคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 อาจารย์ฉลอง สุนทรวานิชย์ แห่งคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ
 อาจารย์เกษกร พิทักษ์ไพโรจน์ นายช่างใหญ่ประจำกระทรวงอุตสาหกรรม

ความช่วยเหลือและกำลังใจจากผู้ร่วมศึกษาและผู้ร่วมค้นคว้าในกอง-
 จดหมายเหตุนานาชาติ มีส่วนสำคัญทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้เขียนขอ
 ขอบคุณ คุณละออทอง อัมรินทร์รัตน์ คุณเขมย์โฉม สุนทรสวัสดิ์ คุณศิริลักษณ์
 คักกี้เกรียงไกร คุณวารภรณ์ พันธวงศ์กลม คุณอัญชติ สุสายันท์ คุณวารุณี
 โอสถารมย์ คุณอัจฉราพร กมุทพิสัย คุณศิรินันท์ บุญศิริ คุณทวีศิลป์ สืบวัณณะ
 คุณวรรณชลีย์ บุญมี และ คุณสุภาภรณ์ จรัสอักษร

สุดท้ายสำหรับความรัก ความห่วงใยและความพยายามเข้าใจถึงความ
 ยากลำบากในการวิจัยนี้จากพ่อแม่ พี่น้องและหลาน "เป่า" ที่ผู้เขียนขอกราบขอบ
 พระคุณและขอบคุณไว้ ณ ที่นี้.

พรณี อวนสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทกึ่งย่อภาษาไทย	ง
บทกึ่งย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตาราง	ฉ
รายการแผนที่	ค
บทหน้า	๑
บทที่ ๑ สถานะภาพและความสำคัญของแร่ดีบุกในปัจจุบัน	๕
๑. ดีบุกในทางธรณีวิทยาและแหล่งแร่ดีบุก	๕
๒. ประโยชน์ของดีบุก	๑๒
๓. สภาวะการณ์ของดีบุกโลกในปัจจุบัน	๑๖
๔. อุตสาหกรรมเหมืองแร่ดีบุกของไทยในปัจจุบัน	๓๕
บทที่ ๒ แนวโน้มของการขยายตัวในกิจการเหมืองแร่ดีบุกภาคใต้	๔๗
พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๗๔	
๑. สภาพเศรษฐกิจภาคใต้ก่อน พ.ศ. ๒๔๑๑	๔๗
๑) ลักษณะภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการผลิตและการค้าโดยทั่วไป	๔๗
๒) ลักษณะความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	๕๖
๒. การผลิตดีบุกก่อน พ.ศ. ๒๔๑๑	๖๒
๓. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงกิจการเหมืองแร่ดีบุกของไทย	๗๐
๔. กิจการเหมืองแร่ดีบุก พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๕๔	๗๖

๑) ผลผลิตและราคา	๙๗
๒) ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิต	๙๑
๓) การเริ่มพัฒนาการทำเหมืองแร่แบบตะวันตก	๙๐
๕. กิจการเหมืองแร่คิงุก พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๗๔	๙๒
๑) ผลผลิตและราคา	๙๔
๒) ปัจจัยที่ช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่คิงุก	๙๗
๓) การซื้อขายและตลาดคิงุก	๑๐๑
๔) โครงการจำกัดคิงุก	๑๐๒
๖. การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันการผลิตที่มีผลต่อการพัฒนา กิจการเหมืองแร่คิงุก	๑๐๔
๑) สัมปทาน	๑๐๔
๒) ทุน	๑๒๗
๓) แรงงาน	๑๓๖
๔) วิธีการทำเหมืองแร่	๑๔๕
บทที่ ๓ บทบาทของเอกชนและรัฐบาลที่มีต่อกิจการเหมืองแร่คิงุก	๑๕๘
๑. บทบาทของชาวจีนที่มีต่อกิจการเหมืองแร่คิงุก	๑๕๙
๑) การอพยพของชาวจีน	๑๖๑
๒) บทบาทของชาวจีนในกิจการเหมืองแร่	๑๖๘
๒. บทบาทของชาวตะวันตกที่มีต่อกิจการเหมืองแร่คิงุก	๑๘๑
๑) ความล้มเหลวของชาวตะวันตกในระยะแรก	๑๘๓
๒) ความสำเร็จของชาวตะวันตกในกิจการเหมืองแร่	๑๘๘
๓. บทบาทของรัฐบาลที่มีต่อกิจการเหมืองแร่คิงุก	๑๙๔
๑) นโยบายเหมืองแร่	๑๙๕

๒) การดำเนินงานของกรมราชโสตกิจและภูมิวิทยา	๑๙๗
๓) การส่งเสริมการทำเหมืองแร่ภายในท้องถิ่น	๒๐๘
๔) การจัดเก็บรายได้เหมืองแร่	๒๑๕
๕) การคมนาคม	๒๒๒
/บทที่ ๔ ผลของการขยายตัวในกิจการเหมืองแร่ที่มุ่งให้มีการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจภาคใต้	๒๒๘
๑. การเปลี่ยนแปลงลักษณะการผลิต การขยายตัวทางการค้าและระบบเศรษฐกิจแบบเงินตรา	๒๒๘
๑) การผลิตเพื่อการค้า	๒๒๘
๒) การเพิ่มพลังการผลิต	๒๓๑
๓) การขยายตัวทางการค้าและระบบเศรษฐกิจแบบเงินตรา	๒๓๘
๒. การเปลี่ยนแปลงสถาบันเศรษฐกิจการเมือง	๒๕๑
๑) การเปลี่ยนแปลงผู้มีบทบาททางเศรษฐกิจ	๒๕๒
๒) การปฏิรูปสถาบันการปกครองและการกระจายรายได้	๒๕๕
๓. ลักษณะเศรษฐกิจแบบทวีลักษณะ	๒๕๘
๔. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	๒๖๘
๑) การเกิดเมือง	๒๗๐
๒) การเพิ่มประชากร	๒๗๑
๓) สังคมชาวจีน	๒๗๓
๔) ความเจริญของภูเก็ต	๒๗๗
บทสรุป	๒๘๑
บรรณานุกรม	๒๘๕
ภาคผนวก	๓๐๗
ประวัติการศึกษา	๓๒๗

รายการตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑	การผลิตและการใช้ถั่วเขียวของโลก พ.ศ. ๒๔๕๓ - ๒๕๑๖	
๒	จำนวนการผลิต การส่งออก และมูลค่าส่งออกของถั่วเขียว ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๒๑	
๓	การใช้โลหะถั่วเขียวในอุตสาหกรรมภายในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๒๑	
๔	ผลผลิตและราคาถั่วเขียวของไทย มลายู และโลก พ.ศ. ๒๔๑๔ - ๒๔๕๓	
๕	ผลผลิตและราคาถั่วเขียวของไทย มลายู และโลก พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๗๔	
๖	เปรียบเทียบอัตราส่วนของจำนวนถั่วเขียวที่ผลิตจากเหมืองเรือขุด กับจำนวนผลผลิตทั้งหมด พ.ศ. ๒๔๕๑ - ๒๔๗๓	
๗	จำนวนชาวจีนในภาคใต้	๑๖๖
๘	เปรียบเทียบมูลค่าสินค้าเข้า - ออกจากภาคใต้ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๕๑ และ พ.ศ. ๒๔๖๘	๒๓๕
๙	เปรียบเทียบมูลค่าสินค้าถั่วเขียวส่งออกกับมูลค่าสินค้าออกทั้งหมด จากภาคใต้ พ.ศ. ๒๔๕๑ - ๒๔๗๒	๒๓๖
๑๐	ราคาจำนวนและมูลค่าส่งออกของถั่วเขียวตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๑ - ๒๔๗๔	๒๓๘
๑๑	เปรียบเทียบจำนวนประชากรในเมืองภูเก็ตระหว่าง พ.ศ. ๒๔๕๒, ๒๔๕๘, ๒๔๖๒ และ ๒๔๗๒	๒๗๒
๑๒	การผลิตและราคาถั่วเขียวตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๑ - ๒๔๗๔	๓๐๗

ตารางที่	๑๓	รายชื่อบริษัทเหมืองแร่ในประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๓๔	๓๐๘
	๑๔	เปรียบเทียบค่าภาคหลวงคิงนุก รายได้ของรัฐจากเหมืองแร่ และงบประมาณรายจ่ายของกรมราชโลหกิจและภูมิวิทยา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๗ - ๒๔๗๔	๓๒๐
	๑๕	มูลค่าสินค้าเข้าสินค้าออกรายมณฑลในภาคใต้ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๑ - ๒๔๗๒	๓๒๓
	๑๖	เปรียบเทียบผลผลิตและจำนวนส่งออกของแร่คิงนุก ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๓๑ - ๒๔๘๐	๓๒๔
	๑๗	มูลค่าสินค้าเข้าของมณฑลภาคใต้ พ.ศ. ๒๔๕๔ และ ๒๔๗๐	๓๒๕
	๑๘	จำนวนเนื้อที่และประชากรภาคใต้รายมณฑล พ.ศ. ๒๔๕๒, ๒๔๖๒ และ ๒๔๗๒	๓๒๖

รายการแผนที่

หน้า

แผนที่ ๑ แผนที่การคมนาคมในภาคใต้

๒๔๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย